

THEATRE ТЕАТАР НА РАСКРШЋУ AT THE CROSSROADS

ХРОНИКА №2 ФЕСТИВАЛА

четвртак 7. септембар • 2023. година

4-10.9.2023.

ФЕСТИВАЛ ДРАМЕ И ПОЗОРИШТА БАЛКАНСКОГ КУЛТУРНОГ ПРОСТОРА | FESTIVAL OF DRAMA AND THEATER OF THE BALKAN CULTURAL SPACE

Госпођица
по роману Иве Андрића

ВЕЧЕРАС НА ФЕСТИВАЛУ

ГОСПОЋИЦА

ЈУ Народно позориште Републике Српске, Бања Лука (БиХ / Република Српска)

АТМОСФЕРА НА ФЕСТИВАЛУ

ПОТПУНО ОЧИШЋЕН ПРОСТОР И ПОЕЗИЈА АЛЕКСАНДРА ПОПОВИЋА

Треће фестивалско вече 4. Театра на раскршћу обележила је представа „Ноћна фрајла“ по тексту Александра Поповића, у режији Бранислава Мићуновића, а у продукцији Народног позоришта Ниш.

У текст ове представе уплетено је више Поповићевих драма, а у процесу рада сонгови нису третирани као прекид, већ као драмски дијалог, што је врло осетно и самим тим уверљивије. Женски део ансамбла у овој представи бриљира чинећи једну компактну целину одајући утисак трагичних злогласница, односно суђаја.

Оливера Милошевић, модераторка округлог стола, отворила је причу о представи „Ноћна фрајла“ рекавши да није лако са Александром Поповићем, будући да је он велики и зачудан писац и да редитељима поставља заиста велике ребусе и задатке, те мало ко са њим успе да буде на „ти“ када поставља неку

његову драму на сцену. Његов чудесни, зачудан језик обилује једном озбиљном количином значења. Представу би можда ваљало погледати и неколико пута како би се проникло у све њене значењске слојеве.

Језик Александра Поповића је заправо наш језик, српски језик са свог извора. Највећи лексички садржај његових драмских текстова чини наш разговорни језик – узречице, канцеларизми, политичке фразе, народне доскочице и умотворине. Управо је Бранислав Мићуновић са нишким ансамблом потврдио да се од Поповићевих драма може направити шекспировска трагедија магбетовске атмосфере. Ова представа је арсенал свих оних истина о човеку, наше накарадности, наше извитоперености, објаснио је Миливоје Млађеновић, театролог и оценио представу као драмски урлик, драмску поему.

Игор Бурић, новинар и позоришни критичар, је истакао

да је ово играње било природно и јако спонтано. Навео је да су у овој представи јако важне речи и да мисли да је овај драмски текст речник српског језика, једна поезија.

На округлом столу се покренуло и питање наклоности позоришних критичара према драмама Александра Поповића, будући да су мишљења заиста опречна. Јелена Поповић, драматуршкиња и позоришна критичарка је закључила да је то ствар сензибилитета, али без обзира на то какав нам је сензибилитет, да ли смо више окренути Аристотелу, да ли смо окренути класици, да ли волимо апсурд, да ли бирамо филм или позориште, правила су некад потпуно супротна на свим тим странама и оно што је њој остало као „правило“ је да у позоришту све што можеш да кажеш речима, говориш речима, а само оно што речи не могу, онда покриваш сликом.

Јована Штанковић

ИНТЕРВЈУ

Ђурђа Тешић:

“Нема напретка без позоришних фестивала”

Обележаваће 130. годишњице рођења једног од наших најзначајнијих књижевника, а јединог добитника Нобелове награде, Иве Андрића на диван начин обележило је Народно позориште Републике Српске. Прича о животу Рајке Радаковић „Госпођица” добила је позоришни живот захваљујући драматизацији Вање Ејдус и режији Ђурђе Тешић. Храбар потез, сложила се и редитељка, а публика у Нишу има ту срећу да може да у свом Народном позоришту погледа ово дело.

Драматизацију „Госпођице” још 1962. године урадио је Марко Фотез, али је то дело приказано тек 2013. године у Југословенском драмском позоришту у Београду. Девет година после, дело Иве Андрића добило је нову драматизацију и режију. Јесте био храбар потез, каже Ђурђа Тешић, редитељка.

- У питању је једно приповедање својствено за литерарно вредно дело које треба да нађе свој израз и позоришну формулу. Тема ме је привукла. Пре свега, тема опсесивног згртања новца, новца као божанства, новца који постаје све, постаје апсолут. А то је данас веома видљиво и сви осећамо ту тему - каже Ђурђа Тешић.

Занимљиво је, додаје, да је у питању женска улога и нови лик.

- Као што су приметили разни теоретичари, први пут у историји српске књижевности се појављује овакав лик, женски Шајлок. У питању је жена која прихвата тај принцип и постаје суровија од мушкараца које смо гледали у тој врсти патолошке страсти. Сматрам да је Андрић класик коме се треба враћати. Вања Ејдус и ја смо се упустиле у то, то је један нови квалитет - додаје редитељка.

У такмичарском делу „Театра на раскршћу” налази се и „Госпођица”, а постојање оваквог регионалног фестивала апсолутно је нешто добро, додаје Ђурђа Тешић.

- Размена је у било којој уметности, а нарочито у позоришту, јако је важна. Битна је и размена људи који се позориштем баве, али и идеја и домета, као и сагледавање шта је у региону рађено. Без позоришних фестивала, не може ни да се развија и напредује - истиче редитељка.

За град је такође значајно постојање оваквог фестивала, додаје Ђурђа Тешић, због образовања гледалаца, доласка нове публике и различитих поетика које се могу том приликом погледати и које нису свакидашње. Једна представа која сигурно није свакидашња јесте и она која обележава четврто вече четвртог „Театра на раскршћу”.

Љубица Јоцић

Фото: Далибор Даниловић

РЕЧ КРИТИКЕ

НОЋНА ФРАЈЛА

Народно позориште Ниш (Србија)

ФАНАТИЧНОСТ И АРТИКУЛАЦИЈА

(О њредстави „Ноћна фрајла“ њо шекспју Александра Појовића, у режији Бранислава Мићуновића и у њродукцији Народног позоришта из Ниша. Главне улоге: Александар Михаиловић, Сања Крстиновић, Александар Маринковић, Јасминка Хоџић, Марјан Тодоровић)

Шта је зачудно у позоришту, а да не буде апсурд? Где је руб конвенционалности одакле почиње постдрамско читање театра? Позоришно реконтекстуализовање лежи вероватно у диференцијацији читања драме, подтекста и реестетизирању дидаскалија. Александар Поповић је у српску драму донео сатиру која је типична само за његов начин мишљења, један дијалогски отров који раздира и упозорава да је крај близу ако се човек као

друштвено и социјално биће не дозове памети. „Ноћна фрајла“ је једна од тих његових комедија које се баве смртоносним последицама друштвене деструкције увијене у социјалне еуфемизме. Он ту фанатичност аутократије артикулира у елегантну, али (како сам споменуо) отровну сатиру чији је подтекст увек комплексан и интригантан. Представа Бранислава Мићуновића је обавијена тим отровом који, разливајући се кроз ситуације и глобалне типологизације ликовна, отвара ране транзиције које све више постају неизлечиве. Поповић упозорава на метастазе данашње аутократије и то је за време свог живота скупо платио, али је остао као аутентичан драмски аутор. Оно што ова инсценација доноси је реактуализација дивљаштва у дистопијској средини која све више наликује на пакао и која људско биће опсервира као јединку, а не као идентитет. Сурова и похотна, али поучна, „ноћна фрајла“ верује само тами, а свима који се домогну њене територије показује амбис који их жедно и нестрпљиво чека. Представа у себи

носи актуелност која по концепцији редитеља прети да постане релност, а њена субверзивност је можда нада да ће се људске навике променити и да ће се човек као социјално биће некако рестартовати и да ће све почети испочетка. „Ноћна фрајла“ је метафора, а њено отелотворење селекција добра и зла који се у овом концепту мешају помоћу хипокризије и ласцивности.

Част је део духовног постојања, а њена имитација је део људске интригантности. Негде између је неодлучност на коју упозоравају даме које довикују публици док она тражи своје место како би у склопу своје пристојности погледала своју слику на сцени. Огледало је одавно искривљено и у овој надолазећој дистопији у позоришту се глумци више не поклоне, а и не желе да гледају никога испред себе јер се позориште претвара у лошу интерпретацију људске легитимности. Сви они, а и редитељ некако метафорично желе да кажу да је време за нову културну револуцију у свету.

Сашо Ојеновски

РЕЧ КРИТИКЕ

НОЋНА ФРАЈЛА

Народно позориште Ниш (Србија)

(ПО)ЕТИКА СМРТИ

За округлим столом након представе „Ноћна фрајла“ Александра Поповића, у режији и адаптацији Бранислава Мићуновића (уз помоћ драматурга Дејана Петковића), имали смо ретку позоришну прилику да разговарамо са онима који потписују најодговорнији део стварања представа које гледамо. Ту драгоцену прилику искористила сам да питам ауторе – да ли је током процеса стварања представе лишене сценографије, костима, реквизите, готово свега (осим мало светла) што у театру представља слику, постојала бојазан од превише речи које, изумимањем наведених могућности сцене, ускраћује прилику за паузу, одмор, предах? Добила сам одговор и према тој храбрости осећам дивљење, иако се сама никад не бих усудила да ризи-

кујем да реченице којим обилује и изворни текст, и (цитатима из другог Поповићевих дела) додатно обогаћена представа тек тако проспем у публику која нема времена и простора да их чује и доживи у њиховом пуном сјају. Иначе оптерећена текстом, ја чујем сваку реч, али морам да признам да сам до краја представе осетила замор и жал што у тим речима нисам могла да уживам онако како бих, да сам рецимо, имала књигу у рукама. Јер, редитељ је све од себе дао да нам ова представа „ослика“ савршену атмосферу читања Аце Поповића. То јесте тај мрак, то јесте тај хад људског морала, то јесу ти ликови са маргине које Мићуновић савршеним мизансценом као концем вуче по сцени, а поготово по њеним рубовима и иза њих. То јесте тај хор сиротица које се успињу до проповеди и падају до исповеди, тај ехо жене која заводи, породи и нариче, то јесте та мелодија (Ирена Поповић Драговић) која ти се заплете у глави и нит' можеш да је размрсиш, нит' можеш да је се решиш... Ова представа јесте та књига, ови глумци јесу ти људи, ова смрт јесте тај суно-

врат човека и овај замор, овај осећај да сам можда могла боље да чујем, боље да осетим, боље да доживим и боље да живим, представу, ноћ, живот, али у исто време и лековито иронични однос према свему томе, све оно што сам примила у своју душу „гледајући“ ово читање – јесте тај Александар Поповић који нам је свет показао и из наопаког угла, човека оголио до границе достојанства и живот превео на наш језик.

Ноћна фрајла је и цвет. Како у ком крају, друге је боје, чак и другог рода, јер народ воли биљке да назива онако како их види, баш као и људе. Некад је црвен, некад жут, или розе, љубичаст, бео... Свакој од ових врста заједничко је то да се латице цвета отварају ноћу и да га је немогуће искоренити. У Нишу су латице те фрајле црне боје, отварају се када се светла у сали Народног позоришта угасе, а када све прође, светла се упале и публика напусти салу, у њој још дуго остају речи Александра Поповића, баш као семе које овај мимосветни цвет незауствављиво расипа свуда око себе...

Јелена Појовић

РЕЧ КРИТИКЕ | НОЋНА ФРАЈЛА

Народно позориште Ниш (Србија)

ПРОГОВАРАЊЕ ИЗ ДИЈАФРАГМЕ

Ноћна фрајла, Александар Поповић, режија Бранислав Мићуновић, Народно позориште Ниш

Сцена је попут црне кутије коју ће испунити тела глумица и глумаца. Сви су боси, обучени у црно, као да стоје између светова у простору ништавила и одатле се обраћају публици.

У „Ноћну фрајлу“ интерполирана су друга дела Александра Поповића, откривају се нови слојеви значења његовог дела. У разговору који смо водили за Билтен Стеријиног позорја, а поводом представе „Ноћна фрајла“, драматург представе Дејан Петковић је рекао: „...Наш став се темељи на уверењу да је дело Алек-

сандра Поповића – колико год било тематски и структурно разноврсно, неухватљиво, па и хаотично на први поглед – једна целина и једна списатељска поетика преточена у педесетак најзаумнијих позоришно-драмских остварења које наша књижевност, наш театар и наша култура у целини имају у XX веку. Монтажном техником, водећи строго рачуна о семантичким целинама, ми смо увидом у целокупни Поповићев опус вршили интервенције у тексту и над текстом, приближавајући се на тај начин све више тексту инсценације и обрасцу који ће омогућити Поповићевом рукопису да *проговори из дијафрагме*“.

Александар Поповић био је писац који дубоко познаје наш менталитет и темељно га показује у свом његовом страдању и лакомислености. Петковић и Мићуновић у „Ноћној фрајли“ стварају нову структуру Поповићевог текста која у Мићуновићевој режији проговара из пустоши, бекетовској, оној

која припада апсурду, а води ка заумљу. Парадоксално, суочавање са пустоши води нас ка промени перспектива.

Ансамбл нишког позоришта храбро се носи са структуром представе која нам, како редитељ каже, у редитељској речи долази из хепенинга. Они играју доследно сведено, са погледом ка унутра.

Музика Ирене Поповић дефинише атмосферу представе, даје контуре бекетовском пејзажу у којем се представа дешава.

„Ноћна фрајла“ је попут вапаја за смислом, за променом парадигме, позив да се из ништавила вратимо Певању и Мишљењу.

Најаша Гвозденовић

РЕЧ КРИТИКЕ | НОЋНА ФРАЈЛА

Народно позориште Ниш (Србија)

КРИК ПРОТИВ ОПШТЕГ РАСАПА

Све драме Александра Поповића одликује аутентична дефабулизација и фрагментарност драмског текста, карактеролошка и менталитетска комика чије је упориште у вибрантној језичкој игри. *Ноћна фрајла* је у том погледу најкомплекснија и семантички најгушће збијена. Њен тематско-идејни обухват је најсложенији и креће се од истраживања националног менталитета и идентитета, индивидуалних људских понорних судбина до колективне утопије (неразумевања између оца и сина, властољубља, насиља, класног сукоба, малограђанштине и празноверја, блудничења и порока разне врсте, губитка идентитета) и

гласног крика против општег друштвеног расапа.

Нетрадиционална, неконвенционална структура драме, уситњена, искидана радња, расути фрагменти једне опште приче о људској судбини инспирисале су редитеља Бранислава Мићуновића да уз апсолутну брижљивост драматурга Дејана Петковића при финалном склапању текста представе, у свом редитељском поступку и решењу сценског простора који је лишио декора и реквизите, било каквог колорита и сценског кинђурења, нагласи свевременост и свеprisутност. На тај начин Мићуновић је постигао да свет који Поповић приказује, делује гледаоцу истовремено веома препознатљиво и упечатљиво, да језик јунака (жаргон, говор маргиналних друштвених слојева буде у првом плану), а да тај њихов говор добије ознаке универзалног језичког исказа.

Надаље, овакав редитељски поступак омогућио је да говорна фраза, као драмски елемент, буде усавршена до

музичке форме и тако постане доминантан елемент драме, и то најупечатљивије у сценској игри Хора сиротица који достиже снагу хора античке драме, Шекспирових суђаја или заумности авангардне поезије.

Мићуновић јасно артикулише мотиве, теме и проблема које захвата. То је, ултразвучни снимак магбетовске атмосфере, наше нарави с тенденцијом да се, разбијени елементи драмске радње приберу, да се језиком обујми сва комплексност људског рода, појединачних житија обичних смртника и њиховог колоплета и батргања у друштвеном и политичком брлогу, не одричући му поетски и филозофски смисао ни једног трена.

Има нешто у *Ноћној фрајли* од наслеђа сценског ритаула, суптилно и високоестетизовано, које делује узвишено и заводљиво на чула гледаоца.

Миливоје Млађеновић

РЕЧ КРИТИКЕ

НОЋНА ФРАЈЛА

Народно позориште Ниш (Србија)

PAINT IT BLACK

Чудесно је како позориште може да се укаже сваки пут другачије. Трећи пут гледам представу „Ноћна фрајла“ Александра Поповића, у режији, адаптацији, идејном решењу сценографије Бранислава Мићуновића (Народно позориште Ниш) и сваки пут перцепција је зависила од мене, друштва у ком сам био и ширег контекста. Пошто овде нема места о широј расправи о перцепцији и рецепцији, рећи ћу само да је синоћ изведба била најчујнија, а то је нешто што је веома важно за редитељски, па и глумачки поступак који се првенствено заснивао на прочишћеној говорној радњи, иако су глумци користили и тело, а редитељ однос сенке и светла. Сликарски блиско техници лавираног пуша.

Сећам се како су ме учили да је Јован Вава Христић говорио како се на позорници не играју идеје. „Ноћна фрајла“ јесте представа о размишљању позоришта. О могућности позоришта. Дакле, изразито филозофична. Ко ми каже ко су ликови у њој, где су, и шта раде, частим вечерас! Неког јединства, аристотеловски гледано, јединства места, времена и радње има, само што га је тешко, ако не и немогуће сместити у један категоријално рационалан логички след. Он је ониричан. Заводљив и позива. Будан гледалац, трезан, тешко може да се снађе у свету који чине мотиви и назнаке једног језика, једне породице, једног народа, једног сиротишта, који је представљен као симболичан и универзалан.

Ја сам о представи детаљно писао и кога занима, ево ту је: <https://www.dnevnik.rs/kultura/scena/kritickarski-karavan-na-predstavi-nocna-frajla-u-narodnom-pozoristu-nis-26-01-2023>.

С обзиром на драматуршки оквир, строго зацртан као по-

етски и филозофски, метафизички, са обзиром на то да је мизансцен строго задат, глумцима свака част како су га одиграли синоћ. Пажљиво сам и сам вртео речи како бих нашао ону праву и мислим да је *неуслићености* била крајња мера за максимум домета и да је она синоћ постигнута.

И још једна ствар, могуће да је и због *олд скул рокенрол* концерта после позоришта, не могу да избацима из главе песму *Пејнџи иџи Блек* од *Ролинџионса*.

Игор Бурић

На промоцији своје књиге Душко Љуштина апеловао да Ниш добије још једно позориште

Треће вечери четвртог Фестивала драме и позоришта „Театар на раскршћу” пратећи програм био је посвећен двома промоцијама. Прво је било представљено дело „Примењени маркетинг у хрватским казалиштима” аутора др Душка Љуштине, менаџера у култури, а потом је одржана промоција часописа „Агон” који се бави анализом и опсервацијом позоришног живота и визуелних комуникација на простору Републике Српске.

Потребан је маркетинг што Душко Љуштина показује у свом делу “Примењени маркетинг у хрватским казалиштима”, каже проф. др Ненад Новаковић, експерт за електронске медије и менаџмент у култури.

- Нису то само теорије и приче. Књига је заснована на озбиљним истраживањима, резултатима који упозоравају и стварају могућност да унедоглед можемо да се бавимо културом како то можемо и знамо. Захвалан сам свом другу, сапатнику који је рођен у првој половини прошлог века. Он је на просторима старе Југославије

најдуговечнији директор неког позоришта - рекао је проф. др Ненад Новаковић.

Театролог Мирослав Радоњић каже када првобитно није био предвиђен да прича, али када је добио тај задатак, узео је књигу и почео да чита и за кратко време је прочитао од корице до корице.

- Реч је о човеку који не само о уметности, позоришту и култури зна много, он је стари позоришни вук, један је од људи који је почео да ради као менаџер док је служио ЈНА. То је већ куриозитет. Тада је показао осећај за те проблеме - каже Радоњић.

Детаљно и са пуно лепих речи причали су Новаковић и Радоњић, па је аутор Душко Љуштина своје казивање започео цитатом Федерика Лорке и онда се обратио младима који су били на промоцији:

- Улазећи у ову зграду имате плочицу да је она направљена 1939. године. И после тога није направљено позориште

у Нишу. Вама предлагем да се нађете сутра, прекосутра и изаберете координатора и зарекнете се да ћете направити ново позориште на некој ливади поред града. Почните лобирати да Ниш добије ново казалиште и да Нишлије чешиће иду у казалиште - рекао је Љуштина.

Издавачи ове књиге су БЛЦ Бања Лука и Беседа Бања Лука.

Уследила је промоција часописа “Агон” који се бави анализом и опсервацијом позоришног живота и визуелних комуникација на простору Републике Српске, а чији су издавачи Народно позориште Републике Српске, Академија уметности Универзитета у Бањалуци и Високошколска академска установа Бања Лука.

Дијана Грбић, директор Народног позоришта РС, рекла је да је циљ часописа, чији је 13. број био презентован, да заинтересује људе да се укључе у рад.

Љубица Јоцић

УТИСЦИ ПУБЛИКЕ

приредила Јана Савић

Пре свега, морам да похвалим идеју да се управо ова, мање позната, али не и мање важна од осталих Поповићевих драма постави на сцену. Сукоб унутар породице, оца и сина, још једном потврђује стару народну изреку: „Мушкарац је најсрећнији када му умре отац или роди син“. Саму окосницу можемо персонификовати и на друштвено-политичко стање. На сцени видимо огољене глумце у једноставним костимима без реквизите и сценографије те редитељ на тај начин вешто истиче саму личност. Хор фрајли нас повезује са древним античким драмама. Оне само својом појавом већ довољно говоре.

У представи су ми се највише допале сиротице зато што су певале јако добро и види се добра музичка поткованост ансамбла. Сонгови су ми се, такође, јако допали зато што су их половину представе рецитовале, а другу половину певале и некако је добило неку другу димензију.

Уживала сам у представи Ноћна фрајла! Глумци су дело изнели врхунски, а атмосфера је била магична. Свака сцена је била прича за себе, а једноставност костима и минимализам сценографије су истакли таленат глумаца.

Представа ме дубоко дирнула својом мрачном драмом и тешким текстом. Минимализам на сцени је додатно нагласио емотивну тежину приче. Глумачки перформанс је био изузетан, преносећи сву бол и патњу ликова на публику. Ова представа је право уметничко ремек-дело које оставља снажан утисак и размишљања дуго након што се заврши. Сцене су биле потресне и аутентичне, а свака реч је погађала дубоко.

Иво Андрић

ГОСПОЋИЦА

ЈУ НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ, БАЊА ЛУКА (БИХ / Република Српска)

Режија и адаптација: Ђурђа Тешић
 Драматизација: Вања Ејдус
 Сценограф: Драгана Пурковић Маџан
 Костимограф: Ивана Ристић
 Композитор: Владимир Пејковић
 Сценски покрет: Емир Фејић
 Дизајн свјетла: Радомир Стаменковић
 Драматург представе: Александар Васиљевић*
 Лектор: Наташа Кеџман
 Инспицијент: Миодраг Маркићевић
 Суфлерка: Свјетлана Поповић

* студент четврте године Драматургије на Академији умјетности Бања Лука, у класи проф. Ивана Правдића и проф. Марија Ђулума

Госпођица:.....Слађана Зрнић
 Мајка/Наратор:..... Наташа Иванчевић
 Јованка / Госпођа са шеширом/
 Рођака / Наратор:Сњежана Мишић
 Дајца Владо / Ратко Ратковић /
 Гласови / Наратор:.....Бојан Колопић
 Рафо / Петар Будимировић /
 Гласови / Наратор:.....Данило Керкез
 Резика / Рођака /
 Карменсита / Наратор:.....Белинда Стијак
 Весо / Поп / Симо / Рођак /
 Музичар у кафани / Гласови / Наратор:.....Павле Павић*
 Музичари:**

Анастасија Марић, виолина
 Марко Ковачић, контрабас

* студент четврте године Глуме на Академији умјетности Бања Лука, у класи проф. Велимира Бланића

** чланови Симфонијског оркестра НПРС

Представа траје 1 сат и 30 минута.

РЕЧ ДРАМАТУРГА

Глумачко биће у сталној је потреби за анализом духа. За проницањем у оне најдубље и најскривеније слојеве људске душе, голим оком слабо видљиве. За потрагом оног нечега што чучи скривено испод одела, испод речи, испод понашања. Јер то „нешто“ покреће то биће да чини разна дела и злодела. Нема ничег узбудљивијег, него када у роману откријеш књижевни лик (толико тајанствен и толико страшан, теби далек а баш зато интригантан) и када те нека необузdana сила нагони да покушаш да разумеш шта је то што га покреће да ради баш оно што је велики писац написао. Моје глумачко биће заинтригирала је баш та мрачна и страшна Рајка Радаковић. Осетила сам њену дубоку тугу и заглављеност у сопственом слепилу. Заинтригирало ме је то шкрто, болесно срце које је потпуно девијантно схватило појмове оданости и љубави. Заинтригирала ме је та неостварена жен-

ственост која је принела жртву мртвом љубавнику. Заинтригирало ме је то несвесно уживање у туђој муци, и та скамењеност срца које се на крају сломи, на кратко пробије до светлости љубави и поново врати сопственој скамењености и једином смислу живота, тј. бесмислу самоће и отргнутости од свега, па и саме себе. Слепа за све, а најпре за друштвени тренутак у коме се наша, себична и сама, одана само сопственој искривљеној успомени. У мањку драматизација овог ремек-дела наше књижевности, одважила сам се, први пут у животу, да покушам да драматизујем ову новелу и да јој удахнем ритам и форму која се мени учинила блиском и потентном за рад у позоришту. Није случајно што је ова прича тако ретко драматизована, јер је јако комплексна и обухвата цео један живот. Сели се из Сарајева у послератни Београд, а најпре је базирана на унутрашњим преживљавањима, мислима и осећањима главне јунакиње, које пак наш наратор, тј. писац,

маестрално посматра, анализира, сецира и коментарише. Из тог разлога, сматрала сам да је значајно да глас наратора, као неког објективног посматрача са стране, остане присутан и у самој драматизацији. Рад на овој драматизацији започела сам још 2009. године, у врло интензивној сарадњи са редитељком Ђурђом Тешић, када је настало неколико различитих верзија. Тражиле смо причу, форму, стил. Пробиле смо се кроз густи материјал Андрићевих бравурозних мисли и увида, да бисмо на крају дошле до финалне драматизације, која и даље остаје отворена за мењање и прилагођавање, јер позориште чине људи који га стварају, те верујем да је дивна екипа која је стварала ову представу додала још пуно слојева који су њима у процесу стварања били потребни да испричају своју причу. Позориште је жива ствар, а драма је предло-жак позоришним ствараоцима да креирају свој свет.

Вања Ејдус

ОСНИВАЧИ ФЕСТИВАЛА

Град Ниш

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ
НИШ

ПОКРОВИТЕЉ
ФЕСТИВАЛА

Председник
Републике Србије

ФЕСТИВАЛ
ПОДРЖАЛИ

Република Србија
МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ
И ИНФОРМИСАЊА

ZLATARA
STANI VIROVIĆ
1993

ПРИЈАТЕЉИ
ФЕСТИВАЛА

МЕДИЈСКИ
ПОКРОВИТЕЉ

МЕДИЈСКА ПОДРШКА
ФЕСТИВАЛА

Издавач: Народно позориште Ниш • За издавача: Спасоје Ж. Миловановић
Редакција: Јована Станковић (уредница), Љубица Јоцић, Јана Савић • Прелом: Саша Јовановић
Фото: Мирослав Лавренчић • Штампа: Nais print, Niš • Тираж: 30 примерака
Народно позориште Ниш • Синђелићев трг 88, 18.000 Ниш, Србија
Веб сајт: www.narodnopozeristenis.rs • Фејсбук страница: <https://www.facebook.com/NiskoNarodnoPozoriste/>
E-mail: npnis@narodnopozeristenis.rs • direktor@narodnopozeristenis.rs
uprava@narodnopozeristenis.rs • marketing@narodnopozeristenis.rs